

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 29 (1223) 1980 m. liepos mėn. 26 d.

Melbourne

XXV M E T A I

RUGPIŪTIS - KATALIKIŠKAI SPAUDAI AUSTRALIJOJE

Pragariškos priemonės prieš pagrindžio spaudą

KRATOS, TARDYMAI, SUĖMIMAI

Prieš mūsų akis guli jau keturiasdešimt antras Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos numeris. Šis leidinys pagrindžio sąlygomis leidžiamas nuo 1972 metų, taigi jau 8 metai. LKB Kronika yra jau paskelbusi daugybę okupacinės valdžios aktų prieš Bažnyčią, religijos laisvę ir tikinčiuosius. Ji parodo, kaip ateistinė valdžia terorizuoja kunigus, tikinčiuosius moksleivius, skelbia žinias apie kratas bei suėmimus, ištėrimus, aprašo tikinčiųjų teismus, atskleidžia komunistinės valdžios lietuvių tautos ir religijos naikinimo planus, pateikia žinių apie religijos persekiojimą kitose sovietinėse respublikose. Kiekviename numeryje platus skyrius - "Žinios iš vyskupijų". Tai plati nors ir labai liūdna informacija iš įvairių okupuotos Lietuvos vietovių.

LKB Kronika ir kiti pagrindžio leidiniai be galo nemalonūs Lietuvos okupantams: pridaro daug žalos ir menkina jų priešreliginę kovą. Ypač šios spaudos reikšmė padidėja tada, kai atskiri numeriai pasiekia užsienį. Čia jie yra ne tikai perduodami po visą pasaulį išsiskleidžiusiems lietuviams, bet vėčiami į svetimas kalbas ir leidžiami atskirais sąsiuviniais ar didžiuliais tomiais. LKB Kronikos medžiagą plačiai naudoja užsienio spauda, radijas. Vatikano ir "Laisvosios Europos" radijo laidos dažnai perduoda daugelį pagrindžio spaudos ištraukų. Iš jų Lietuvos gyventojai sužino, kas iš tiesų Lietuvoje vyksta. Trumpai suglaudus, mažytčiai ir labai kuklūs leidiniai yra tokie galingi, kad dažnai drebina Sovietų Sąjungos - pragaro vartų galybę.

Taigi nereikia stebėtis, kad okupantai stengiasi visomis išgalėmis prieš pagrindžio spaudą kovoti. Vartojamos įvairios priemonės — dažniausia šnipinėjimas, suėmimai, tardymai, teismai, kalinimas; nevengiama provokacijų. Mūsų jau anksčiau skelbti lietuvių - Petro Pliumpos - Pluiros, Nijolės Sadūnaitės, Vlado Lapienio, Balio Gajausko, Viktoro Petkaus, Petro Paulaičio, Juliaus Sasnausko, ir kiti suėmimai bei nuteisimai yra surišti su pagrindžio veikla, jo spauda, LKB Kronika.

Griebtasi ir provokacinių prie-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

monių. 1977 metais okupuotoje Lietuvoje buvo išleistas labai panašus savo apimtimi "pagrindžio" leidinys - "Bažnyčia ir LKB Kronika", 30 pusl. Jo originalą turime čia po ranka. Tai buvo sovietinio saugumo įstaigų bandymas "suskaldyti" lietuvių katalikų darbuotojus, katalikus smaugti katalikų rankomis. Tuo pačiu metu ir vėliau buvo saugumo organų leidžiami gandai, LKB Kronika esąs "netikras Lietuvos tikinčiųjų balsas" — ją leidžias ar remias sovietinis saugumas. Šių gaudų leidėjai Lietuvoje buvo pagrindžio greitai išaiškinti ir neturėjo bet kokios įtakos. Vis dėlto šmeižtai prieš LKB Kroniką Sovietų agentų rūpesčiu pasiekė net Vakarų ir ant jų "užsikabino" net ir kai kurie mūsų "patriotai", šiaip jau geri žmonės, gaila, kad negudrūs ir nepakankamai informuoti apie tikruosius įvykius. Kai kurie jų savo "kalbomis" nuėjo taip toli, kad ėmė kritikuoti Lietuvos Religinės Salpos, LKB Kronikoms leisti sąjungos ir kitų institucijų, besirūpinančių Kronikų vertimu, leidimu bei propagavimu, darbą. Pagrindžio spaudą niekino ir vienas Čikagos laikraštis. Tokie užmiršta faktai, kad jeigu mes užsienyje neverstumėme Kronikų į svetimas kalbas ir jų ne-

leistumėm, sumenkintumėm Lietuvos rezistencijos darbą ir labai daug padėtumėm Lietuvos okupantams.

Skleidžiami Lietuvoje ir užsienyje gandai, esą "jei bolševikų saugumas norėtų, visada įstengtų likviduoti LKB Kroniką ir kitos pagrindžio spaudos leidimo darbą. Ar taip iš tiesų yra, medžiagos (tiesa, labai liūdno) pateikė pati LKB Kronika neseniai mus pasiekusiame naujame numeryje - 42. Jo oficiali išleidimo data - 1980. III. 19. Skyriuje "Kratos ir tardymai" pateikia daug faktų, iš kurių matyti, kaip bolševikai 1979/80 metų sąvartoje stengėsi likviduoti Lietuvos pagrindžio spaudos leidėjus. Kai kuriuos faktus čia suminėsiame.

1980. I. 30 KGB čekistų grupė darė daugiau kaip 9 valandas užtrukusią kratą pas Povilą Bužą, gyvenantį Birštone, Cvirkos g. nr. 18. Kratos metu rasta ir paimta: (Nukelta į 2 psl.)

MODERNI CENZŪRA

Maskvoj besilankydamas amerikietis žurnalistas, siųsdamas New Yorkan spaudai rašinį, lydrašty pažymėjo, kad jis abejoja, jog šis straipsnis laiku redakciją pasieks, kadangi pas Sovietus korespondencijos cenzūra labai griežta. Po dviejų dienų žurnalistui buvo grąžintas laiškas su pašto cenzūros prierašu: "Kadangi savo laiške rašote netiesą, jog mūsų krašte esanti korespondencijos cenzūra, laišką išleisti negalima". j.m.

SIMAS PASAKOJA AUSTRALIJAI APIE SOVIETŲ PERSEKIOJIMUS

Brisbanės "The Catholic Leader" liepos 20 d. laidoje Simui Kudirkai skyrė beveik ištisą 5-tą puslapį, įdėta didelė nuotrauka Simo ir Genovaitės Kudirkų su Hobarto arkivyskupu Young. Perduoda ugningą Simo Kudirkos atsisaukimą Australijai, ypač Tasmanijai, kurios nuolatinių protestų ir straipsnių dėka daug prisidėjo prie kelių pabaltiečių sąžinės belaisvių paleidimo iš sovietų vergų stovyklų. Laikraštis pateikia Simo Kudirkos is-

toriją, kaip jis šiltai buvo priimtas audiencijoje pas Hobarto arkivyskupą ir pateikė žinių apie Lietuvos rezistenciją, LKB Kronikos dokumentinę medžiagą. Arkivyskupas Young pasakė, kad jo 12 draugų, su kuriais studijavo Romoje, dabar komunistų yra nužudyti. Arkivyskupas sako: "Esu įsitikinęs, kad komunistų ideologija ir komunistų valstybinis aparatas žlugs laike 20 metų. Aš stoviu už laisvę ir teisę".

— Lietuvos, Latvijos ir Estijos prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą metinių proga, Amerikos Kongrese 37 Atstovų Rūmų nariai ir 9 senatoriai pasakė kalbas apie Pabaltijo kraštus, ypač sugretino raudonosios armijos įsiveržimą į Pabaltijo valstybes su karine agresija prieš Afganistaną. Kai kurie kalbėtojai minėjo 45 pabaltiečių praėjusių metų vasarą Maskvoje paskelbtą memorandumą atšaukti Molotovo-Ribbentropo paktą ir grąžinti laisvę Pabaltijos valstybėms.

— Californijos universiteto Los Angeles mieste amerikiečių studentų choras savo koncerte padainavo lietuvių kalba penkias mūsų liaudies dainas, fortepijonu akompanavo kompozitorė Giedra Gudauskienė, kuri klausytojus supažindino su lietuvių liaudies dainų kilmę.

— Vasario 16 gimnazija Vakarų Vokietijoje mokslo metus baigė birželio 28 d. tradiciniu Joninių laužu. Čia buvo pristatytas naujasis gimnazijos direktorius JAV lietuvių bendruomenės švietimo tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas ir jo pavaduotoja lituanistė Vincė Pancerienė. Gimnaziją šiemet baigė keturi abiturientai: Renata Liepaitė, Audronė Langytė, Rūta Šakaitytė ir Benius Federavičius. Naujieji mokslo metai prasidės rugsėjo 1 d.

— Amerikoje netoli Detroito Dainavos stovyklavietėje rugpjūčio gale yra rengiama jau XIV Lituanistinių mokyklų mokytojų studijų savaitė, sutrauks apie 70 mokytojų iš JAV ir Kanados. Amerikos vyriausybė suteikė \$ 40.000 finansinę paramą lituanistinių mokyklų mokytojų pasitobulinimui.

— Paryžiuje leidžiamas žurnalas "Catacombes" birželio laidoje ištiesai paskelbė į prancūzų kalbą išverstą Lietuvoje veiklancio Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto dokumentą Nr. 23 prieš vaiko teisių pažeidimus, ypač tikinčiųjų vaikų persekiojimą rusų okupuotoje Lietuvoje. Tas dokumentas skirtas Jungtinėms Tautoms, visų šalių vyriausybėms, parlamentaram ir visuomenei. Taip pat žurnalas plačiai mini kovo mėnesį Lietuvoje mirusį kunigą Virgilijų Jaugetį, iškeldamas jo taurią asmenybę ir drąsią laikyseną, ginant Lietuvos Bažnyčią ir jos tikinčiųjų laisvę.

— Šveicarijos tarpkonfesinis žinių biuletenis "Glaube in der zweiten Welt" plačiai mini naujus areštus Lietuvoje.

— Romoje pasirodė naujas ELTA PRESS dvigubas birželio liepos numeris. Italų kalba pateikiama naujausios žinios italų spaudai ir įtakingiems asmenims apie lietuvių pasaulyje ir ypač apie sąžinės ir religijos laisvės varžymus Lietuvoje. Šią ELTA redaguoja monsinjoras Vincentas Mincevičius, kurio išverstas LKB Kronikas Nr. 1-20 dviem tomiais italų kalba išleido garsis leidykla "La Casa di Matriona" Milane.

Nijolė Sadūnaitė grįžo iš Sibiro

Trečiadienį, liepos 9 dieną Nijolė Sadūnaitė iš Sibiro tremties grįžo į Vilnių. Ši džiugi žinia vakar mus pasiekė per Vakarų Vokietijos sostinę Bonną. Šia žinia šiandien dalijasi spaudos agentūrų bei laikraščių korespondentai Vakarų kraštuose, kur Nijolė Sadūnaitė yra plačiai pažįstama. Šios heroiška drąsios lietuvaits likimą užsienio spauda atidžiai sekė nuo pat jos areštavimo dienos 1974 metų rugpjūčio 27-tos. Apkaltinta tariamai "antisovietine propaganda ir agitacija", Nijolė Sadūnaitė buvo teisama Vilniuje 1975 metų birželio 16-17 dienomis. Visą kaltinamąją medžiagą sudarė kratos metu paimti daiktai: rašomoji mašinėlė, pradėtas perrašyti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 11-tasis numeris ir dar keletas Lietuvos LKB Kronikos numerių. Teismo sprendimas buvo labai griežtas: Nijolė nuteista laisvės atėmimu trejiems metams, atliekant bausmę griežto režimo lageriuose ir ištėrimu trejiems metams. Teismo metu kaltinamoji gynėsi pati, be jokių advokatų pagalbos. Jos gynimosi kalba greitai pasiekė Vakarų ir, išversta į pagrindines kalbas, plačiai pasklido įvairiuose kraštuose. Tai nepaprasto žmogiško ir krikščioniško taurumo dokumentas, kuris kalba pasauliui apie Lietuvos katalikų heroizmą ir apie Nijolės Sadūnaitės ateistų kaltintojų dvasinę menkystę. Nepaisant daugelio laisvųjų ir krikščioniškojo pasaulio žmonių protestų ir prašymų panaikinti nežmonišką teismo nuosprendį, Nijolė Sadūnaitė turėjo pilnai atlikti jai paskirtą bausmę griežto režimo lageriuose ir Sibiro tremtyje. Nejaudrumu pasaulio viešosios opinijos balsui, Nijolės Sadūnaitės kaltintojai ir teisėjai dar kartą įrodė, kad jų vienintelė atrama yra prievarta ir brutali jėga. Jiem šiandien ypač tinka Nijolės Sadūnaitės teismo gynimosi kalbos žodžiai:

"Noriu jums pasakyti, kad visus myliu kaip savo brolius ir seseris ir, jeigu reiktų, nesvyruodama už kiekvieną atiduodčiau savo gyvybę. Šiandien to nereikia, bet reikia pasakyti jums į akis skaudžią tiesą. Yra sakoma, kad teisę peikti ir barti turi tik tas, kuris myli. Pasinaudodama ta teise ir kreipiuosi į jus. Kiekvieną kartą, kai teisiami žmonės už "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką", labai tinka Putno žodžiai:

"Ir tribunolus išdidžiai Teisiuosius smerkia žmogžudžiai. Jūs minate altorius. Nuo jūs įstatymo sugriuvo ir nuodėmės ir doros..."

Jūs puikiai žinote, kad "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" rėmėjai myli žmones ir tik todėl kovoja už jų laisvę ir garbę, už teisę naudotis sąžinės laisve, kurią visiems piliečiams, nežiūrint jų įsitikinimų, garantuoja konstitucija, įstatymai ir Žmogaus teisių deklaracija, ir kad visa tai būtų ne tik gražūs žodžiai ant popieriaus, ne melaginga propaganda, kaip ligi šiol, bet kad būtų realiai įgyvendinta. Juk Konstitucijos ir įstatymų žodžiai yra bejėgiai, jei netaikomi gyvenime ir visur viešpatuoja įteisinta tikinčiųjų diskriminacija. "LKB Kronika", tarsi veidrodies parodo ateistų nusikaltimus prieš tikinčiuosius. Kadangi nedorybė nesigroži savo šlykštumu, jai baisu pažvelgti į savo atvaizdą veidrodyje. Dėl šios priežasties jūs nekenčiate visų tų, kurie nuplėšia jūsų melo ir veidmainystės šydą. Tačiau dėl to veidrodis nenustoja

savo vertės! Vagis atima iš žmogaus pinigus, o jūs apiplėšiate žmones, atimdami iš jų tai, kas brangiausia - ištikimybę savo įsitikinimams ir galimybę perduoti tikėjimą turimą savo vaikams, jaunajai kartai. O juk 1960 metų vasario 14-15 dienos "Konvencijos dėl diskriminacijos švietimo srityje" 5-tame straipsnyje reikalaujama užtikrinti tėvams religinį ir moralinį vaikų auklėjimą pagal savo įsitikinimus.

Ir jūs džiaugiatės pergale??? Virš ko tad kyla jūsų pergalės triumfas? Virš moralinių griuvėsių, virš milijonų nužudytų negimusių kūdikių, virš išniekintos žmogaus vertės, virš menkų, suniekėjusių žmogiškųjų, apkrestų balne ir gyvenimo aistros nuodais. Visa tai jūsų vaisiai. Teisingai Jėzus Kristus pasakė: "Juos pažinsite iš jų darbų vaisių".

Už šiuos tiesos žodžius Nijolė Sadūnaitė apmokėjo trimis metais griežto režimo lagerio ir trimis metais tremties. Bet jos kaltintojai ir teisėjai tikrai negali džiaugtis pergale. Jie yra bejėgiai prieš tiesą ir meilę!

LRTV

Pragariškos priemonės prieš pagrindžio spaudą

(Atkelta iš 1 puslapio)

49 kg balto popieriaus, apie 100 egz. "Rūpintojėlio" nr. 11, LKB Kronikos, "Aušros" numeriai, 17 fotografijų, įvairių chemikalų. Povilas Buzas suimtas ir išvežtas į Vilnių.

1980. I. 29 Kaune buvo suimtas Kaišėdorių vargonininkas Anastas Janulis ir kaišėdorių Albina Suslavičiūtė. Po 8 valandas trukusios kratos jų butuose rasta du maišai suimtuosius inkriminuojančios pagrindžio literatūros. Tą pačią dieną suimta ir iškrėsta Albina Suslavičiūtė.

1979. X. 3 ir 1980. I. 9 Vilniuje padaryta krata pas Lietuvos Helsinkio grupės narį Dr. Algirdą Statkevičių, jis buvo suimtas ir esąs laikomas Lukiškio kalėjimo psichoneurologiniame skyriuje.

1979. XI. 24 ir 1980. I. 9 padaryta krata pas Vilniaus universiteto docentą Vytautą Skuodį. Pas jį rasta pagrindžio leidinių. Po pirmosios kratos Skuodis atleistas iš darbo, po antrosios suimtas ir kalinamas.

1980. I. 9 iškrėstas ir suimtas

invalidas mokytojas Povilas Pečiūnas. Pas jį rasta 20 egz. "Alma Mater" pagrindžio leidinio viršelių ir kitos medžiagos. Jis įtartas esąs minėto leidinio redaktorius. Buvo atleistas iš darbo ir suimtas.

1980. II. 6 padaryta krata pas Adučiškio kleboną kun. Br. Laurinavičių. Atimtas "Tiesos kelio" leidinys, dvi rašomosios mašinėlės, konfiskuoti dokumentai, laiškai, viso 37 dalykai.

1980. II. 6 Šiauliuose suimtas Lietuvos Helsinkio grupės narys Mečišlovas Jurevičius. Buvo rastos 39 foto nuotraukos, kuriose užfiksuotos procesijos ir Kryžiaus kalnų ir keli leidiniai.

1980. II. 18 padaryta krata Prienu parapijos vikaro kun. Antano Gražulio bute. Rasta ir paimta 12 egz. pagrindžio "Tiesos kelio" leidinio, 10 egz. brošiūrėlės "Pastabos apie ateizmą" ir kt., viso 39 pavadinimai. Krata truko 5 valandas.

1980. II. 18 padaryta krata pas kun. Gražulio tėvus, gyvenančius Mankūnų k., Miroslavo valsčiuje. Be ko kita, paimta 380 kg balto popieriaus.

LKB Kronika skelbia žinias apie kitas kratas, pas Vitaliją Zvikaite, Algį Potacką, Juozą Prapiestį, Danutę Keršitę, Bronių Krumelį, Aleksandrą Zarskų ir kitus. Be abejo, buvo ir daugiau, čia neužregistruotų kratų ir suėmimų.

Mes vieja tai surašėme todėl, kad ir "netikėliai Tamošiai" žinotų, kokiomis sunkiomis pagrindžio darbo sąlygomis ruošama, spausdinama ir platinama LKB Kronika ir kiti pagrindžio leidiniai, kiek daug vargo, kraujo ir prakaito kaštuoja juos išleisti. Tai šventa medžiaga - mūsų tautos kančių istorija. Nebūkime bepročiai ir nemeskite į jos paruošėjus bei leidėjus akmenio.

Įvykiai

● **Canberra.** Užsienio reikalų ministeris Andrew Peacock bandė pasitraukti iš pareigų, nesutikdamas su ministru pirmininku M. Fraser nepripažinti Vietnamo nuverstą Kampučijoj Pol Pot fanatišką režimą, kuris išžudė per 3 ar 4 milijonus gyventojų. Tos nuverstos valdžios nepripažinimas reikštų pripažinti dabartinę Kampučiją okupavusio Vietnamo pastatytą valdžią.

● **Canberra.** Arbitracijos komisija patvirtino daktarų pajamų pakėlimą 10%. Vyriausybė tokiu dideliu pakėlimu nepatenkinama, nes kartu kils ir sveikatos draudimas.

● **"The Herald"** liepos 19 d. pranešė, kad Vašingtone prie Sovietų ambasados demonstravo Amerikos lietuviai ir jų 18 buvo suareštuota.

● **Brisbanė.** Mėnesį nusitęsęs 5.500 angliakasių streikas Federalinei valdžiai prarado per \$ 30 milijonų. Streikas sulaukė ir Queenslando anglių eksporto, tuo valstijos valdžia kas savaitę praranda po \$ 2 milijonus.

● **Paryžiuje** buvusį Irano ministrį pirmininką Dr. Baktiar bandė nužudyti arabų teroristai, bet per susišaudymą visi 5 teroristai pagauti. Žudikų grupės vadas pasakė, Dr. Baktiarą nužudyti įsakęs Palestinos Išlaisvinimo organizacijos vadas Arafat, kuris dabar yra nuvykęs į Maskvos olimpiadą ir jam rusai leido per televiziją pavaryti propagandos prieš Ameriką.

● **New Yorkas.** Vasaros karėčių banga tebesiaučia Amerikoje ir nuo karščio jau mirė 1.167 žmonės. Tuo tarpu Anglijoje ir Vakarų Europoje labai atvėso oras.

● **La Paz.** Bolivijos sostinėje 60 ginkluotų civilių užėmė vyriausybės rūmus, suėmė prezidentę Lidiją Gueiler ir jos ministrus. Bolivija 1825 m. išsilausino iš ispanų, ir maždaug kasmet vis kas kitas pagriebia valdžią. Pernai lapkričio 1 d. kariniu perversmu ponija Gueiler buvo pastatyta valstybės prezidentė.

● **Portugalijos** vyriausybė atsisakė išduoti įvažiavimo vizas sovietų žurnalistų dviem delegacijoms, kurios buvo pakviestos dalyvauti portugalų komunistų dienraščio šventėje. Dėl sovietų invazijos į Afganistaną, Portugalijos vyriausybė nutraukė kultūrinius ryšius su sovietais.

● **Leningrade** KGB saugumiečiai liepos 1 d. suėmė adventistų vadą R. Galeckį, 31 m. amžiaus, kurį gaudė jau penktį metus.

● **Vakarų Vokietijos** Gynbos ministerija praneša, kad Varšuvos pakto sovietų valdomi kraštai turi beveik 1 milijoną karių Lenkijoje, Rytų Vokietijoje, Čekoslovakijoje, viso 58 divizijas ir 19.000 tankų ir per kelias dienas galėtų čia atgubenti iš Sovietų teritorijos dar 33 divizijas ir 3.500 tankų. Klausia kam reikalingos tos divizijos, nes jokia Vakarų valstybė nesiruošia pulti Rusijos.

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St., Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Daukynys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams 20 dol. Kituose kraštuose 25 dol. Atskiras numeris - 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS AIDAI

VISA TAUTA SU DIEVU

Vienas nuoširdus Linkolno bičiulis, norėdamas padėšinti prezidentą sunkiose jo problemose, pasakė: "Aš turiu vilties, kad Viešpats su mumis". Linkolnas mandagiai, bet tvirtai jam atsakė: "Aš nesu susirūpinęs Dievo buvimu su mumis, nes žinau, kad Dievas visada yra teisybės pusėje. Ma no kasdieninis rūpestis yra, kad aš ir visa tauta būtume su Dievu". Taip ir katalikiškos spaudos mėnuo Australijoje, kuris kasmet skelbiamas rugpiūčio mėnesį, kaip tik ir nori iš naujo atkreipti visų tikinčiųjų dėmesį į savos katalikiškos spaudos vertinimą, jos stiprinimą, kad ją visi skaitytų, remtų, kam tik prieinama į ją rašytų, kad visa tauta būtų su Dievu. Katalikybė, kaip nė viena kita krikščionybės šaka, tebeturi glaudžiausią ryšį su tautine bendruome ne ir šis tikėjimo ir tautiškumo susilieėjimas katalikiškuose kraštuose yra didesnis, patvaresnis ir kovingesnis.

Katalikiškos spaudos mėnuo pas mus Australijoje skiriamas Tėviškės Aidams, kad ypač ši mėnesį mes juos paremtume savo auka, dar jų neskaitančius paragintume užsisakyti, kad katalikiška mintis pasiektų kiekvieno lietuvių namus. Yra ir kitų dalykų, kurie skaitytojams nieko nekainuoja, o laikraščiai būtų gera pasipirtis, tai iš anksto prenumeratos apmokėjimas, nelaukiant paraginimo. Tai sutauptytų daug laiko prie laikraščio dirbantiems ir pašto išlaidas. Delsdami apsimokėti prenumeratos mokestį daro nuostolį ne tik leidėjams, bet neša kultūrinius nuostolius ir visiems lietuviams, kuriems savoji spauda yra taip gyvybiškai svarbi. Laikraštyje yra atžymėjimai tų, kurie prisijungdami prenumeratą dar ir savo auką prideda. Tokie katalikiškos spaudos rėmėjai yra spaudos mylėtojai, kad ir ne taip aukštos aukos, bet krūvon sudėtos, pasidaro jos reikšmingos.

Despotai labai bijo laisvos spaudos, religinės minties. Už tai Sovietai savo valdas apsitvėrė geležine uždanga, Berlyno gėdos mūro sienomis, kad iš laisvojo pasaulio neprasiskverbėtų laisvas tiesos žodis, nes jo labiausiai bijo. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos dokumentai rodo kokia aktyvi rezistencija komunistų partijos užgožtoje tautoje dėl religijos laisvės ir žmogaus teisių, už tikėjimą į Dievą, siekdama ir bedievių išvaduoti iš prievarta brukamo ateizmo, komunistinės propagandos vergijos. Sovietinis pragaras verda ir toliau.

Tėviškės Aidai, nors neperduoda greitai pasaulio žinių, bet jie atskleidžia komunistinio okupanto kėslus, paveržėjos nusikaltimus, jie informuoja ką lietuviai vienu ar kitu atveju turi daryti, mūsų korespondentų pasiaukojimu atneša žinių iš kolonijų lietuviškos veiklos, religinio gyvenimo. Tad šį katalikiškos spaudos rugpiūčio mėnesį paremkime laikraštį! PD

Popiežiaus paprastumas užkariavo brazilų širdis

Popiežius Jonas Paulius II, iš Romos aerodromo birželio 30 d. pakilęs Alitalia lėktuvu į Braziliją, skrisdamas virš Alžiro, Mauritanijos, Senegalio, pasiuntė tų kraštų prezidentams sveikinimo telegramas. Po vienuolikos valandų skridimo nusileido Brazilijos sostinėje Brazilia. Čia jį sutiko respublikos prezidentas Figueiredo, vyriausybės nariai, aukštieji pareigūnai, apaštališkasis nuncijus, vietinis arkivyskupas ir kiti bažnytinės ir civilinės vyresnybės atstovai. Garbingojo svečio garbei orkestras grojo Vatikano ir Brazilijos himnus.

Atsakydamas į respublikos prezidento sveikinimo žodį, popiežius išreiškė savo susijaudinimą, kurį pajuto, bučiuodamas gerą ir dosnią Brazilijos žemę. Brazilija jau yra tryliktas kraštas, kurį aplanko ir žemės bučiavimu pasveikina Jonas Paulius II. Šv. Tėvas dėkojo Dievo Apvaizdai, prezidentui, vyskupam ir visiems tikintiesiems, kurie kvietė apsilankyti. Kalbėdamas apie šios savo kelionės tikslus, popiežius prisiminė, kad Brazilija yra gimusi Kryžiaus šešėlyje ir pradžioje buvo pavadinta "Vera e Santa Cruz". Šiandien Brazilija yra tapusi kraštu, kuriame gyvena didžiausias skaičius katalikų - šimtas milijonų. Mano apsilankymas, - kalbėjo po-

piežius, nori išreikšti pagarbą šiai Bažnyčiai, ją padėšinti, kad galėtų vis pilniau atlikti savo, kaip visuotinio žmonijos išganymo misiją. Jau šiandien dvasioje su meile apkabinu kiekvieną žmogų, gyvenantį šioje brazilų tėvynėje. Žinokite, kad popiežius visus jus myli, ypač man rūpi tie, kurie kenčia, kurie serga, kuriems trūksta žmogaus vertų gyvenimo sąlygų.

Iš Brazilijos miesto aerodromo popiežius nuvyko į katedrą miesto centre ir čia susitiko su Brazilijos vyskupais ir kunigais. Už pusvalandžio katedros aikštėje popiežius aukėjo šv. Mišias, kur buvo susirinkę apie 700 tūkstančių tikinčiųjų ir įvairūs susitikimai užtruko ligi giles nakties.

Iš sostinės skrido į Bello Horizonte miestą už 650 km oro linija. Ekspertų nuomone čia galėjo būti apie du milijonus žmonių, kur miesto aikštėje laikė šv. Mišias, susitiko su Brazilijos jaunimu, o vakare išskrido į Rio de Janeiro, kur susitiko su kitomis žmonių miniomis. Visur Brazilijoje - Bello Horizonte, Rio de Janeiro - tas pats neapsakomas reginys. Nesuskaitomos minios pietiečiams įprastu būdu sveikino popiežių, reikšdamos nesulaikomą džiaugsmą ir entuziaz-

mą. Popiežiaus pamokslą brazilų jaunimas dažnai nutraukė ilgais nesulaikomais plojimais. Sudedant ant altoriaus šv. Mišių aukai skirtą duoną ir vyną, 50 vietinės Bažnyčios atstovų, vaikų, studentų, darbininkų šeimų popiežiui įteikė dovanas. Norėdami ant altoriaus sudėti ir tautos skausmą, šie tikinčiųjų atstovai atnešė ir popiežiui į rankas įdavę mažą sergantį vaiką.

Popiežiaus apsilankymui visa Brazilijos spauda skyrė didesnę dalį savo puslapių ir šį vizitą laiko nepaprastai svarbiu, istoriniu.

Daugiau negu du tūkstančiai Brazilijos intelektualų - menininkų, mokslininkų, advokatų, žurnalistų - įteikė popiežiui laišką, kuriuo išreiškė savo solidarumą ir padėką už Bažnyčios rūpinimąsi atstumtųjų žmonių padėtimi.

Rugpiūčio 3 d. Popiežių randame jau didžiausiame Brazilijos mieste Sao Paulo. Milžiniškoje tikinčiųjų minioje buvo ryškiai atstovaujami ir lietuviai, kurie popiežių sutiko organizuotai, pasipuošę tautiniais rūbais su Lietuvos vėliavomis ir plakatais.

Daugiausia spaudos komentuojamas yra šv. Tėvo susitikimas su darbininkais Sao Paulo Morumbi stadione, kuris buvo pilnutėlis žmonių. "Naujas atletas įžengė į mūsų stadioną", - tokiais žodžiais Sao Paulo televizijos pranešėjas sveikino popiežių, įeinantį į stadioną. — Dar niekas šiame krašte nėra sujudinęs tokių milžiniškų minių, kaip popiežius Jonas Paulius II, niekas nėra sukėlęs tokio neišsakomo entuziazmo, niekas nėra laimėjęs tiek daug širdžių, laimėjęs tiek daug simpatijų.

Išskeldamas vyriausybės pareigą rūpintis darbininkų gerove, šv. Tėvas pažymėjo, kad kiekviena valdžia yra tik tiek pateisinama, kiek ji rūpinasi visuotine piliečių gerove ir teisingos socialinės santvarkos kūrimu.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Ant rankų plieno pančiai čia.
Ant rankų užraktai tvirti.
Už ką, už ką mums tie rožiniai,
Už ką grasinat mirtimį!

(Iš Sibiro lietuvių poezijos)

„TĖVIŠKĖS AIDŲ“ BALIUS

Rugsėjo 13 dieną, šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Baliaus pradžia 7 val vak.

Puikus orkestras. Gera vakarienė. Staigmenos loterijoj.

Gėrimai Klubo bufete.

Pakvietimai visiems po \$ 9.

Stalus užsakyti pas V. Žemaitį, tel. 544 8684, sekmadieniais prie bažnyčios.

Ašaros savoje tėviškėje

Kas atsitinka lankant tėviškę Lietuvoje be leidimo

"Tėviškės Žiburiuose" rašo lankytoja

Būdama Vilniuje 5 dienas, džiaugiausi ir liūdėjau. Džiaugiausi, kad po daugelio metų galėjau pamatyti savuosius, aplankyti savo gimtąjį kraštą, bet liūdėjau pamačiusi išniekintą Vilniaus katedrą (dabar paveikslų galerija), Sv. Kazimiero šventovę (dabar bedievybės muziejus). Labiausiai mane slėgė negalėjimas laisvai aplankyti tėviškės. Viešbutyje apie tai negalėjome nė kalbėti, tad visą reikalą svarstėm raštu. Giminės ragino vistiek važiuoti į tėviškę ir pažadėjo nuvežti. Pagaliau nusprendėm važiuoti, nors leidimo neturėjome.

Vieną rytą automobiliu išvažiuojom iš Vilniaus penkių valandų kelionei. Pravažiavau Trakus, Kauną, Kėdainius... Nuostabiai graži gamta, nes buvo birželio mėnuo. Štai jau ir Telšiai. Vienas iš mano giminių pastebi, kad mus seka geltonas automobilis. Sustojom prie kapinių, kur palaidota mano motina ir kiti artimieji. Geltonasis automobilis pravažiavo pro šalį, pastebėjęs mus iš arti...

Gimtinėje pasitiko mus su gėlėmis; bet nuotalka jau buvo sudrumsta. Papietavę truputį pasi-vaikščiojom ir pamatėm atvažiuojantį aną geltoną automobilį. Išlipo keturi milicininkai - visi lietuviai, tarnaujantys pavergėjams rusams. Pradžioje buvo rūstūs, bet kai namiškiei pakvietė juos prie stalo, atsilėjo. Jie paklausė, ar nenorėčiau grįžti į Lietuvą. Atsakiau neigiamai, aiškindama, kad esu įpratusi gyventi laisvėje, kur niekas neseka. Tuo tarpu čia, Lietuvoje, neleidžiama žmogui aplankyti tėviškės net ir po 40 metų: vos atsiradau tėviškėje, prisistato milicija. Jie gi aiškinosi, sakydami, kad gavo įsakymą iš Vilniaus sekėti ir suimti.

Daugiau su jais nebesiginčijau, nenorėdama padaryti nemalonumų giminėms. Pabuvusi bene dvi valandas tėviškėje, sėdau į milicijos automobilį, kuris nuvežė mane į milicijos raštinę Kretingoje. Giminės žiūrėjo ir gailiai verkė. Mane lydėjo senukas brolis ir dar viena giminaite.

Kretingos milicijos raštinėje dirbanti moteris surašė mano "nusi-kaltimą". Aš viena sau galvojau: kagi ateis laikas, kai galėsime laisvai važinėti po savo gimtąjį kraštą...

Nenorėjau, kad giminės vežtų mane į Vilnių, tad sėdau į naktinį traukinį ir 9 val. ryto jau buvau Vilniuje. Laukdam traukinio, porą valandų pavaikščiojom po Kretingą. Labai nustebau, kad sutikti žmonės gatvėse kalbėjo rusiškai. Lietuvių kalbos ten visai negirdėjau.

Grįžau į laisvą pasaulį daug pamačiusi ir supratusi. Pati patyriau, kad Lietuvoje dabar - tikras kalėjimas. Stebiuosi tais keliautojais, kurie grįžę iš Lietuvos liaupsina dabartinį gyvenimą ir klaidina ten nebuvusius.

KANADOS PARLAMENTARAM MINI LIETUVIUS

Į Vakarus emigravęs jaunas estų žmogaus teisių gynbos sąjūdžio narys Jury Lina, lankydamasis Kanadoje padarė pranešimą Kanados parlamento nariams apie žmogaus teisių padėtį Pabaltijo kraštuose ir žmogaus teisių gynėjų veiklą. Jis išreiškė įsitikinimą, kad sustiprinta vakariečių parama pabaltiečiams ir kitiems žmogaus teisių gynėjams praplės jų veiklos galimybes ir palengvins žmogaus teisių padėtį Pabaltijo kraštuose. Ju-

SOVIETAI SUĖMĖ VĖL DU LIETUVIUS

Lietuvių Informacijos Tarnybos New Yorke gautomis žiniomis, sovietai suėmė du lietuvius. Tai Vitas Abrutis ir Vladas Šakalys. Pagal turimas žinias, Vitas Abrutis buvo suimtas Maskvoje apie gegužės 20 dieną ir pasiųstas atgal į Vilnių, kur dabar jis laukia teismo. Prieš Abručio suėmimą jo bute Vilniuje buvo padaryta krata, kurios metu milicija konfiskavo antitarybinį rankraštį.

Vladas Šakalys buvo suimtas Vilniuje birželio 2-3 d. Prieš suėmimą, milicija gegužės 28 d. jį ilgai apklausinėjo. Vladas Šakalys yra pasirašęs 45-kių pabaltiečių memorandumą, ir kai kuriuos kitus viešus pareiškimus prieš žmogaus teisių gynėjų persekiojimą ir įkalinimą. Lietuvių Informacijos Tarnybos žiniomis, iš 35 lietuvių, pasirašiusių 45 pabaltiečių pareiškimą, jau šeši yra suimti. Pareiškimė 45 pabaltiečiai reikalavo atšaukti Antrojo pasaulinio karo pradžioje sovietų ir nacių sudarytąjį slapta Molotovo-Ribbentropo paktą, kurio pagrindu buvo panaikinta trijų Pabaltijo valstybių nepriklausomybė, reikalavo suteikti pabaltiečiams laisvo apsisprendimo teisę pagal tarptautinės teisės principus.

Sovietai pasiūlė politiniam ka-

liniui Baliui Gajauskui dovanoti bausmę ir duoti jam ir jo šeimai leidimą emigruoti į Vakarus, jeigu jis viešai pripažintų, kad kaltinimai dėl kurių jis buvo nuteistas yra pagrįsti. Gajauskas pasiūlymą atmetė. Už tariamą antitarybinę agitaciją ir propagandą jis dabar atlieka 15-kos metų bausmę, anksčiau iškaltėjęs 25 metus.

LRTV

OLIMPIADOJE NETYLĖS

Grupė prancūzų sportininkų vykdama į Maskvos Olimpiadą, pranešė, jog olimpinį žaidynių metu jie ketina viešai išreikšti savo protestą dėl sovietų karinės invazijos į Afganistaną ir dėl Sovietų Sąjungoje vykdomų pagrindinių žmogaus teisių pažeidimų. Apie numatomąjį žygį laikraštiniams pranešė žymus prancūzas bėgikas Jose Marajo. "Mes nesame robotai, bet žmonės, kuriems rūpi žmogaus teisių apsaugojimas", pažymėjo Marajo. Ši savo nusistatymą mes norime viešai išreikšti vietoje ir kviečiame kitus sportininkus pre mūsų prisidėti. Važiuoti į Maskvą ir tylėti, pridūrė bėgikas, yra tolygu pritarti sovietiniam režimui. Marajo pareiškimai sukėlė susirūpinimą prancūzų tautinio olimpinio komiteto sluoksniuose, bet Prancūzijos sporto ministras Saisson, grupės sportininkų iniciatyvai pritarė: "Aš nematau, - pareiškė jis, - kodėl reikėtų uždrausti laisviam piliečiam ginti žmogaus teises."

Tarptautinė Amnestijos organizacija pasiuntė laišką Prancūzijos sportininkams, prašydama juos paraginti sovietų valdžią išlaisvinti Sovietų Sąjungoje kalinamus žmogaus teisių gynėjus. Italijos gynybos viceministras patvirtino, jog vyriausybė uždraudė kariuomenėje tarnaujantiems italų sportininkams dalyvauti olimpiadoje. LRTV

LKB Kronika Nr. 42

ŠVIEČIANTIS ŽIBURYS

A. A. kun. Virgilijus JAUGELIS

Sunkūs buvo Lietuvoje pokario metai: nekalti žmonės tremiami į Sibirą, nužudyti patriotų kūnai valkiojami po miestų gatves, kalėjimai prikišti nekaltų žmonių. Šie metai buvo sunkūs ir Jaugelių šeimai; tėvas sėdėjo kalėjime, o motina buvo nuolat saugumo tardoma. 1948 m. rugsėjo 9 dieną pasaulį išvydo antras Jaugelių sūnus - Virgilijus. Apvaizda laido šiam berniukui nuo pat vaikystės daug kentėti. Žiemą alkanas vaikas glausdavosi prie motinos visiškai nekūrentame kambaryje. Motina, ką turėjo, tą savo vaikams ir davė - gyvą tikėjimą ir karštą meilę Jėzui ir Marijai. Mažytis, padėvėtai kailinukais apsilvilkęs berniukas kasdien skubėdavo į bažnyčią. Čia jis keliais eidavo apie altorių, susikaupęs kalbėdavo tris dalis rožančiaus ir patarnaudavo Mišiose.

Užbaigęs vidurinę mokyklą Virgilijus neabejoja kur pasukti, o tiesiai eina į Kunigų seminariją. 1966 m. Seminarijos vadovybė, neturėdama dėl ateistinės valdžios nustatyto labai mažo klierikų limito laisvų vie-

tų, net neįtraukia Virgilijaus į stojančiųjų sąrašus - Religijų reikalų tarybos įgaliotinis vis tiek išbrauks, kurie bus virš normos.

1967 m. čekistai, sužinoję, kad Virgilijus nori mokytis Seminarijoje, pasikviečia jį pas save ir tiria, ko jis yra vertas. Nepatiko uoliems staliniečiams tiesus ir tvirtas Virgilijaus būdas ir "Erodo šalininkai" pastoj Virgilijui kelią į Seminariją; Seminarijos rektorius pranešė: "Šiais metais Jūsų pareiškimas nepatenkintas".

1968 m. Virgilijui vėl nenusiūpsėjo laimė; Rektorius rašė: "Šiais metais dėl vietų stokos Tamstos prašymo patenkinti negalime. Kreipkitės sekančiais metais gegužės mėnesį". 1969 m. Seminarijos atsakymas neįteikė jokių vilčių: "Šiuo pranešame, kad Tamstos prašymas nėra patenkintas ir Jūs negalėsite mokytis Tarpdiecezinėje Kunigų seminarijoje Kaune, Seminarijos Rektorius".

Virgilijus pradeda dirbti vairuotoju, bet jo neapleidžia mintis: "turiu būti kunigu!" Jis tampa tretininku, atlieka uždaras rekollekcijas, gilina savo religinę pasaulėžiūrą, padeda iš griuvėsių pakelti Pajavonio baž-

nyčią 1970 metais Seminarijos Rektorius vėl atsiunčia standartinį pranešimą: "Tamstos prašymo priimti į Kunigų seminariją šiais metais patenkinti negalime. Mėginkite kreiptis sekančiais metais". Virgilijus mėgina, bet čekistų "veto" buvo toks griežtas, kad bails Seminarijos vicerektorius 1971 metais neleidžia Virgilijui parašyti net pareiškimo.

Sitokie kartūs pergyvenimai formavo būsimą kunigo charakterį ir pasaulėžiūrą, - iš okupanto nieko gero nelauk, bet atkakliai siek savo tikslo. Virgilijus ne tik nepalūžo (o palūžo daugelis), bet tapo vienu iš aktyviausių kovotojų už tikėjimo laisvę. Per kunigo Juozo Zdebskio teismą čekistai jį sumušė tik už tai, kad jis pasiprašo įleidžiamas į teismo salę, o kad neužmirštų klusnumo sovietinei valdžiai, "geležinio Felikso" įpėdiniai jam dar prideda 10 parų arešto.

Šiuo metu formuojasi pagrindinė Kunigų seminarija Lietuvoje, ir Virgilijus pradeda filosofijos studijas. Tik mokytis jam permaža, jis nori būti kovos už Bažnyčios laisvę sūkurys. 1972 metais jis buvo vienas iš uoliausių parašų rinkėjų po 17.000 katalikų memorandumu, kuriame iš sovietinės valdžios reikalaujama tikėjimui laisvės. Kažkoks judas paskambino milicijai ir drąsus jaunuolis, tarsi žmogžudys, su antrankiais ant rankų atsiduria Prienu vadaus reikalų sky-

Malda už Pavergtąsias Tautas

Pavergtųjų Tautų Viktorijos Tarybos pirm. Alb. Pocius dienraščiams ir laikraščiams išsiuntinėjo įvairių straipsnių, kurių vieno čia pateikiame vertimą

— Melbourne ir Geelongo etninės bendruomenės iš Sovietų okupuotų ar dominuojančių kraštų minės Pavergtųjų Tautų Savaitę priminti laisvajam pasauliui, kad daugiau negu 250 milijonų žmonių vidurio ir rytų Europoje yra belaisviai savo pačių žemėje.

— Liepos 27 d. 3 val. po pietų Pavergtųjų Tautų Savaitę pradėdame 15 kalbų Ekumeninėm pamaldom St. Patrick katedroje, East Melbourne, prideramai remiant ka talikų, anglikonų, liuteronų, baptistų ir ortodoksų Bažnyčioms. Maldos bus aukojamos už persekiojamas tautas Sovietų užimtuose kraštuose Europoje, Afrikoje, Azijoje ir nuo šių metų Afganistane. Minėdami Pavergtųjų Tautų Savaitę, engiamųjų žmonių vardu atsišaukiame į visus australus iškelti Jungtinėse Tautose žmogaus teisių, religijos laisvės ir tautų apsisprendimą visiems žmonėms, kurie gyvena Sovietų Rusijos kariinės okupacijoje ir jos kolonizacijos viešpatavime.

— Yra gėda, kad šiame moderniaame pasaulyje dar egzistuoja Sovietų Rusijos imperija, sukurta nelegaliom priemonėmis užimti valdžią, kariniais užgrobiais ir kolonijiniais išnaudojimais nuo Baltijos krantų - Estijos, Latvijos, Lietuvos iki snieguotųjų Afganistano kalnų Azijoje.

— Po paskutinio karo daugelis Azijos ir Afrikos kraštų gavo nepriklausomybę, bet iki šios dienos kolonijinė sovietų imperija pagrobė ne tik Baltijos valstybes, bet taip pat ir savo pasienyje esančius kraštus - Baltgudiją, Ukrainą, Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją, Bulgariją, Rumuniją, Kaukazo tautas ir dabar Afganistaną, kuris ribojasi su Rusijos okupuotu Kazachstanu.

riuje. Parašai atimami, o jam grąšinama, jei išdrįs atieityje rinkti parašus, griežtomis bausmėmis. Tačiau Virgilijus išdrįs; Santaikos parapijoje jis eina iš namo į namą ir surenka apie pusantro tūkstančio parašų po prašymu, kad valdžia netrukdytų vyskupui paskirti šiai parapijai kleboną. Šį kartą judo neatsirado; niekas nepasiskubino išduoti, o Santaikos parapija tuojau pat gavo kleboną.

1972 m. Virgilijui į rankas patenka "LKB Kronika" ir jis ieško būdų jai padauginti. Tuo tarpu čekisto akis jau seka šio jaunuolio žingsnius. 1973 metų kratų audra palietė ir Virgilijaus butą; pas jį randamos rotatoriaus vaškuotės, ant kurių rašomąja mašinėle atspausdinta Grauslio "Ieškau Tavo veido". Čekistai kaltina, kad šiuo būdu Virgilijus daugines vieną LKB Kronikos numerį ir jaunuolis suimamas. Saugumo požemiuose Virgilijus sunkiai suserga. Teismo metu jis vos stovi ant kojų. - silpnas kūnu, bet tvirtas dvasia. Teisme jis nesiteisina, neatgailauja, norėdamas suminkštinti teisėjų širdis, bet kaltina Bažnyčios ir Tautos budelius. Būsimasis kunigas pranašiskai kalba, kad vietoje sunaikintųjų, atsistos kiti, ir kovingiesiems bedieviams nesulaikyt Lietuvos katalikų veržimosi į laisvę (žr. LKB Kronika, Nr. 13). Teismo sprendimas - du

tanu Pamyro kalnuose

— Bet kuris bandymas atgauti nepriklausomybę ir atstatyti laisvę buvo žiauriai sutriuškintas Raudonosios armijos tankais, slaptojos KGB policijos teroru, masiniais trėmimais į Sibiro vergų darbo stovyklas. Atstatyti tvėriancią taiką ir laisvę visai žmonijai, mes privalome reikalauti dekolonizuoti Sovietų Rusijos imperiją ir uždaryti vergų stovyklas Sibiro Gulago Archipelage. Prašome, ateikite ir junkitės su mumis už taiką ir laisvę.

— Pavergtųjų Tautų Viktorijos Taryba atstovauja Albaniją, Bulgariją, Baltgudiją, Čekoslovakiją, Estiją, Latviją, Lietuvą, Lenkiją, Rumuniją, Rusiją, Ukrainą, Vengriją.

Albinas Pocius, Pirmininkas

KUNIGO P. BRAZAUSKO AUKŠINIS JUBILIEJUS

Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegijos koplyčioje Romoje birželio 22 d. paminėtas žinomo dailininko kunigo Pijaus Brazausko kunigystės 50 metų jubiliejus. Jubiliasas į Romą atvyko iš Amerikos North Bend, Oregono valstijoje, kur ėjo kapeliono pareigas ligoninėje. Sukaktuvinėse šv. Mišiose jubiliatui asistavo du amerikiečiai klebonai, kurių bažnyčioje kunigas Pijus Brazauskas paskutiniu laiku yra nutapęs Kryžiaus kelių paveikslus.

Kunigas Pijus Brazauskas yra gimęs prieš 74 metus Bagotosios parapijoje, Vilkaviškio vyskupijoje. Mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, Vilkaviškio Kunigų seminarijoje ir Kauno meno mokykloje. Kaip kunigas dirbo Suvalkų Kalvarijoje, Aleksote, Pajevonyje, Bartininkuose, Sakuose. Pokario metais kapelionavo lietuvių pabėgėlių stovykloje Salzburge, Austrijoje. Lietuvoje yra išdekoravęs Pajevonio ir Šakių bažnyčias. Savo kūrinių parodas kun.

metai ir Virgilijus atsiduria Pravieniškėse tarp plėšikų, žmogžudžių ir prievartautojų. Nemėgo jis pasakoti apie save, bet kas kalbėjo Pravieniškėse, tas žino šio pragaros žemėje buitines sąlygas ir lengvai gali atkurti nežmoniškai sunkios kilniam jaunuoliui katorgos vaizdą, kur kriminalistai nuo prižiūrėtojų skyrėsi tik tuo, kad ant vieno — juodi drabužiai, o ant kitų - antpečiai.

Cekistai mato, kad Virgilijus gali lageryje numirti, o partija nenori, kad Lietuva turėtų naujų kankinių. "Geradariai" iš KGB atveža Virgilijų ir vos gyvą paleidžia prie namų slenksčio - geriau tyliai numirkt čia, o ne pas mus. Vėliau vienas partijos sekretorius teisinas: "Mes nelaukėme, kad jis nusibaigtų ..." Visiškai išsekęs, sunkios vėžio ligos kamuojamas, Virgilijus vos nuslenka į Katedrą ir ten prie Sopulingosios Motinos kojų nualpsta. Lagerį pakeičia ligoninė, bet kryžius Virgilijaus nepalieka. Po sunkios operacijos jis pamažu atsigauna, o pašaukimo žvaigždė dar labiau vilioja. Virgilijus jaučia, kad gyvenimas trumpas ir delsiantiems primena: "Man reikia skubėti". Pradėjęs zakrastijonauti, jis nepaleidžia knygos iš rankų. Atsiranda įkyrus, be perstojo varginantys skausmai, bet atkaklus vaikinąs meldžiasi ir nemeta teologijos vadovėlio.

1978 metais Virgilijaus gyvenime buvo

PLB pirm. Venecijos konf. dalyviams

Venecijoje birželio 22-23 dienomis vykusiai Viršūnių konferencijai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas pasiuntė konferencijos dalyviams - JAV prezidentui, Kanados ministeriui pirmininkui, Japonijos užsienio reikalų ministeriui, Vokietijos kancleriui, Prancūzijos prezidentui, Italijos ministeriui pirmininkui ir Didžiosios Britanijos ministeriui pirmininkui - Lietuvos reikalu kiekvienam jų tokio turinio telegramą:

Ekscelencija, Viršūnių ūkinė konferencija Venecijoje 1980. VI. 22-23 svarstė ir Sovietų Sąjungos invaziją į Afganistaną, teisėtai reikalaujama, kad Sovietų Sąjunga atitrauktų savo kariuomenę iš to krašto. Sovietų Sąjunga, pasinaudodama tarptautine suirute, prieš 40

metų okupavo nepriklausomas Baltijos valstybes: Lietuvą, Latviją ir Estiją. Tai buvo ir tebėra priešinga tų valstybių žmonių valiai, kaip liudija istorija ir rodo tų kraštų nesiliaujanti rezistencija ir pavergtųjų šauksmas. Pabaltijo valstybių nesibaigianti okupacija kliudo įgyvendinti teisingą taiką ir užtikrinti saugumą ne tik toje srityje, bet ir visame pasaulyje.

Pabaltijo valstybės, kaip ir Afganistanas, turėtų būti įgalintos naudotis savo suverenumu ir teritorijos integralumu. Kelyje į tikrąją detentę mes remiame pastangas, siekiančias sukurti pasaulį, kuriame visiems viešpatautų teisė, būtų gerbiama valstybinė nepriklausomybė ir užtikrinama taika.

Apgailestaujame, kad Venecijos Viršūnių konferencija nutylėjo Sovietų Sąjungos Pabaltijo valstybėms padarytąjį nusikaltimą su baisiomis jo pasekmėmis.

Vytautas Kamantas
Pasaulio Liet. Bend. Pirmininkas

KADA GYVENIMAS PRASMINGAS

Katalikų Bažnyčia atskleidžia žmogui naują kelią, kurio nenurodo nei kolektyvistinis marksizmas, tariamai sugebąs išaiškinti žmogaus ir istorijos prasmę, nei prieš pinigą stabą suklupęs kapitalizmas, - pažymėjo Lotynų Amerikos vyskupų tarybos pirmininkas Lopez Trujillo, kalbėdamas Puerto Rico katalikų universitete. Krikščionybė nurodo žmogui, kad jo gyvenimas tampa prasmingas tik tada, kai jis santykiauja su Dievu, iš kurio viskas yra gavęs pradžią. Trujillo pažymėjo, kad ypač katalikiškųjų universitetų jaunimas privalo būti skelbėjais to idealo, pagal kurį žmogus yra Dievo paveikslas, o ne besisukantis socialinio rato sraigtelis.

perpinti skausmu ir džiaugsmu. Tyliame kambarėlyje per pirmąsias Mišias kun. Virgilijus aukoja Dievui ne tik Kristaus Nekruvinąją Auką, bet iš save, kad Tėvynė atgautų laisvę, kad Bažnyčia prikeltų nelaisvės pančiuose besiblaškančius, o kartais ir klystkeluose pasimetusių tautiečius. O kad auka būtų pilna, kun. Virgilijus tuojau po šventimų padaro vienuoliškus įžadus.

Kokia staigmena buvo kybartiečiams, kai vakarykštis jų zakrastijonas lapkričio 1-ąją išėjo prie altoriaus, kaip Kristaus kunigas. Neilgai itkintieji džiaugėsi jaunu kunigėliu; sunki liga vėl priklausė prie lovos. Ramus, atsidavęs Dievo valiai, jis daug kenčia, bet šypsosi ir nedaug kas nujautė, koki sunkų kryžių jis nešė ypač paskutiniuosius gyvenimo metus. Kun. Kauneckas per laidotuves pasakys: "Sakoma, kad mirtis ir kuprotą ištiesina, o kun. Virgilijus tiek iškentėjo, kad ir mirtis jo kelių neištiesė ir niekad neišties". Paskutiniąsias šv. Mišias kun. Virgilijus paaukavo už suimtuosius Povilą Bužą ir Anastazą Janulį. Pats perėjęs čekistų tardymus, jis žinojo, kiek šiems kovotojams už tikėjimo laisvę reikės iškentėti.

(Bus daugiau)

A. A. Bronė Šilvienė

Juočas Mikštas

SUDIE, BRONELE

Sudie, Bronele, Tau,
nuliūdusia širdim sakau,

lyg matau,

dan aus mėlynės debesėly
trapią, lengvą Tavo vėlę,
skrendančią pas Visagalį.

Sudie, sudie, Bronele!
Ir mes ten atsiilsim
užtarnautą savo
amžinybės dalį.

Kaip šventas vakaras bites
į Jaukų avilį surenka,
taip ir mes visi
pajusime likimo ranką,
vedančią, kur Tu esi,
staiga nuo mūsų

atsiskyrusi

Bronele -

globėjo Didybės Visagalio.

Melbourne, 17. 7. 80

SOVIETA IŠTRĖMĖ
KOVOTOJĄ

Sovietų valdžia ištrėmė į Vakarų kovotoją už darbininkų teises Vladimirą Borisovą, kuris yra vienas laisvosios rusų profesinės sąjungos steigėjų. Borisovas surinktomis rankomis ir kalinio drabužiais sekmadienio rytą iš Leningrado kalėjimo buvo milicijos nuvažtas į aerodromą, įsodintas į lėktuvą ir išsiųstas į Austriją. Dėl ištrėmimo įsako jis išreiškė protestą tiek Leningrade, tiek atvykęs į Vieną, bet jį lydėję milicininkai Vienos aerodromą jėga išstūmė iš lėktuvo. Austrijos policijai Borisovas pareiškė, jog niekada neprašęs emigruoti į Vakarų. V. Borisovas yra 36 m. amžiaus. Už žmogaus ir ypač darbininkų teisių gynybą jis iškėlė 9 metus. Prieš kelis mėnesius jis buvo vėl suimtas, paskui paleista, o birželio 3 d. Maskvoje buvo pagrobtas ir dingęs be žinios. Milicija iš karto buvo paneigusi jo pagrobimą, bet vėliau paaiškėjo, jog jis yra kalinamas Leningrade.

LRTV

**** Popiežius Jonas Paulius II** savo apaštalinės misijos kelionėse ir kalbose Brazilijoje, sutraukdamas šimtatūkstantines ir milijonines minias žmonių, skelbė žmogaus intymiausia susitikimą su Kristumi Eucharistijoje ir iš Eucharistijos kylantį naują impulsą prašalinti socialines negeroves, kurios slepia paprastus žmones. Skelbė, kad Bažnyčia nenustoja reikalauvusi privatumo reformų, iškeldama tas vertybes, be kurių jokia savo vardo verta bendruomenė negali klestėti. Aplankęs Lotynų Amerikos vyskupų konferenciją, kvietė vyskopus Dievo vardu smerkti neteisingumą, neįsiviliantį partizanines politikas "Bažnyčia smerkia viską, kas prieš tarauja Dievo planui ir trukdo žmonių pažangą. Bažnyčia gina žmones, kuriems pažeistos jų teisės". Kurie gyvena prabangoje, Popiežius tiems sakė: "Truputį apsidairykite. Ar neužgauna jūsų širdies? Ar neįduoda sąžinės graužimo, matydami tuos, kurie yra nuolatiniame skurde, kurie kenčia badą. Pasidalykite su jais. Pasidalykite sistemingu programų keliu". Nusimovęs nuo piršto vyskupišką aukso žiedą, kurį jam 1967 m. dovanavo popiežius Paulius VI, padavė neturtingos bažnyčios kunigui ir sakė: "Šį žiedą aš atiduodu šiai parapijai". Taip visur skelbė meilės civilizaciją, žmogaus vertę ir jo orumą, šeimų teisę į religinį auklėjimą, kas sudaro pagrindą socialiniam teisingumui.

**** Azijoje** dabar yra apie 60 milijonų katalikų, iš jų 37 milijonai gyvena Filipinuose, kur katalikų Bažnyčia yra nepaprastai veikli. Filipinai turi beveik 100 vyskupų, 5.000 kunigų, kurių 3.500 yra vietiniai.

**** Centrinėje Amerikoje** Dominikos respublikos sostinėje Santo Domingo vyksta Lotynų Amerikos penktasis tarpamerikinis Krikščionybės kursų klausytojų sąjūdis — Cursillos de Christianidad - vadovų suvažiavimas. Sąjūdis įkurtas 1948 m. Ispanijoje, šiandien išplitęs 50-tyje kraštuose. Trumpus religijos kursus per tą laikotarpį yra jau atlikę du milijonai žmonių. Krikščionybės kursų sąjūdis yra vienas stipriausių ir labiausiai išplitusių pasauliečių sąjūdių Lotynų Amerikoje.

**** Krikščioniškųjų Mokyklų Broliai** šiemet atžymi savo veiklos 300 metų sukaktį. Šią vienuoliją įsteigė 1680 m. šv. Jonas de la Salle Reimse, Prancūzijoje. Šiandien Krikščioniškųjų Mokyklų Broliai veikia visuose penkiuose kontinentuose, turi per 10.000 narių, apie 1.300 centrų. Jų išlaikomose mokyklose mokosi per milijoną jaunimo. Vienuoliai rūpinasi ypač neturtingųjų auklėjimu ir švietimu, ugdo jaunimo tarpe krikščioniškas vertybes.

**** Vietname** didelis skaičius kunigų uždaryti stovyklose, kurios buvo įsteigtos tuoj po karo. Kunigams neleidiama laikyti Mišių, nei pas save turėti rožančių ar kryžių.

Kultūrinė popietė Adelaidėje

Gražus sekmadienio rytas. Prisirinko pilna bažnytelė žmonių padėkoti Dievui už suteiktas gėrybes, atsipalaiduoti nuo kasdieninių rūpesčių.

Visų gerbiamas kun. Spurgis pasakė labai gražų ir turiningą pamokslą, juk ištikrųjų mūsų gyvenimas tai smulkmena, palyginus jį su amžinybe. Jį reikia praleisti taip, kad apleidžiant šį pasaulį nebūtų gaila tuščiai ir beprasmingai praleistų valandų.

Po pamaldų visi nekantriai nusukėjomės į Lietuvų Namus, kur įvyko Lituanian choro popietė. Įžengus į salę, visi staleliai buvo užimti. Pora šimtų žmonių jau gardžiauosi skaniausiais lietuviškais cepelinais, koldūnais ir balandėliais, kuriuos pagamino nuosirdžios Lituanian choro dalyvės. Žmonės galėjo išmėginti ir savo laimę loterijoje, bandydami ją net keletą kartų. Nuotaika buvo pakili, tačiau kulminacinį punktą pasiekė choro pasirodymas, kuriame pasirodė apie 50 choristų. Pradžioje trumpą žodį tarė dirigentė G. Vasiliauskienė, dėkodama visiems susirinkusiems, kurie remia savo atsilankymą chorą ir juo domisi.

Danutė Baltutytė tiksliai, gražiai lietuvių kalba pranešinėjo dainų eiga ir su sesute Anyta prisijungė prie choro paskutinių dviejų dainų. Choras padainavo: Klausyk širdie - muziką Gorbulskio, Oi kas sodai - S. Simkaus, Mišų gėlė - Paulausko, Gintaro tėvynė

— Gorbulskio. Chorui dirigavo G. Vasiliauskienė. Susikaupe visi klausėsi nuostabių lietuviškų dainų ir ne vienas savo mintimis nuskrido į tą tolimą savo mylimą gintaro kraštą. Nutilus choro dainoms Vytas Opulskis sugebėjo įtraukti visus susirinkusius į bendrą dainą. Dainavo visa salė. Liaudies dainos, linksmos, liūdnos ir humoristinės verstė veržėsi iš kiekvieno krūtinės. Šventės širdimi buvo dirigentė Genovaitė Vasiliauskienė, kuri ne tik dainavo, bet sukinėjosi tarp stalelių ir kiekvienam surasdavo šiltą, malonų žodį. Visi buvo linksmi, atsipalaidavę nuo kasdienybės, susibūrę į vieną draugišką šeimą, kad atrodė, jog net žvarbiausi vėjai neįstengtų jų išblaškyti.

Dainoms gražiai pritarė visiems žinoma akordeonistė Marytė Dumčiuvienė.

Stebėtojas

**** Lenkijos kardinolas Višinskis** pakvietė Vakarų Vokietijos 6 vyskopus vizituoti Lenkiją rugsėjo 11-15 dienomis. Svečiai vyskupai aplankys Varšuvą, Krokuvą, Cėnstakavą, su lenkais vyskupais dalyvaus keliuose darbo posėdžiuose. Prieš keletą metų Lenkijos vyskupų delegacija, kurioje dalyvavo tuometinis Krokuvos kardinolas Wojtyla, lankėsi Vakarų Vokietijoje.

MELBOURNAS

AČIŲ RĖMĖJAMS

Sirdingai dėkojame už metinio baltiaus proga gautas pinigines dovanas E. Korsakaitei \$ 50, V. E. Šaraskams \$ 40, A. Bajorui \$ 15, J. Jerinkevičiui \$ 10, O. Pocienei \$ 8 ir už vertingus loterijos fantus: A. Adamkavičiui, A. Baltrūnienai, K. Damkieni, E. Eskirtienei, Ben. Kaminskui, K. Kazemikavičiui, S. Liesiui, S. Lipčiui, Eug. Mackevičienei, A. J. Stankevičiams, A. Stulpurui, A. Silvai, V. Sukevičiui, J. Vaitkui, A. Volkienai ir J. Kaplūnui už paaukotą darbą be atlyginimo.

Balius praėjo sėkmingai. Dėkojame visiems atsilankiusiems. Kolegiškas ačiū Geelongo choristams bei jų dirigentui M. Kymantui taip gausiai mus aplankiusiems. Jūsų visų nuosirdumą mes labai įvertiname ir džiaugiamės turėdami tokių nuosirdžių ir duosnių rėmėjų.

Melb. Dainos Sambūrio
dirigentai ir choristai

Printed by "Tėviškos Aidai" 18
Henry St., Kensington Vic. 3031.

Published by Mr. V. Laukaitis as
the president of the Lithuanian
Catholic Federal Committee, 69
Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

PIGIAUSIOS KELIONĖS Į VISĄ PASAULĮ

Business Holiday Travel Pty. Ltd.

636 St. Kilda Road, Melbourne, 3004

Tel. 51478

Telex AA35984

636 St. Kilda Road, Melbourne, Vic., 3004.

Telef: (03) 51 1478

Telex: AA 35984.

Vienintelė lietuvių pilnai akredituota kelionių įstaiga
Australijoje.

Balys ir Jonas Stankūnavičiai
savininkai

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

A. A. Bronės ŠILVIENĖS laidotuvsė šv. Mišioms už jos vėlę aukojo: T. Bikulčienė, S. Budrevičienė, N. Butkūnas, A. B. Bužinskai, BM, AT, O. Giedraitienė, B. Juodeškieienė, O. Kazlauskienė, J. L. Kebliai, J. Keblytė - Beattie, L. A. Kaladės, K. Karosienė, R. I. Kaunai, G. E. Klejus, E. Marganavičius, E. P. Markonai, J. P. Mažyliai, Melbourne Liet. Kat. Moterų D-ja, J. Mikštas, A. G. Narušiai, B. L. Naujokačiai ir dukra Sabina, Liucija ir jų šeimos, J. No-reika, St. Pankevičienė, K. B. Poškai, J. A. Ragauskai, L. A. Ramanauskas, O. Ramanauskas, A. F. Ročius, V. A. Ročius, J. J. Simučiai, H. S. Statkai, Steponavičiai, J. P. Šekai, P. S. Šiuškai, Pr. Švambarys, P. Usas, V. Vaišutienė, J. V. Žitkevičiai.

Religinei Šalpai dėl persekiojamos Lietuvos Bažnyčios ir Kronikoms leisti paaukoko \$ 40 Ona Giedraitienė.

Vytautas Vaitkus parapijos reikalams paaukoko \$ 20. Ačiū jam.

Paroda medžio inkrustavimo vyksta Forest Commission Building, Melbourne centre Bourke ir Kings St., kampas nuo liepos 21 d. iki rugpiūčio 15 d., darbo dienomis nuo 10 val. iki 5 val. vak. Parodoje išstatyti Felikso ir Alfonso Ročių 3 paveiksai.

Tėviškės Aidų Loterijos bilietų įsigykime sekmadieniais prie bažnyčios pas Federacijos Valdybos narius!

TĖVIŠKĖS AIDŲ prenumeratorai reikalau: Tėviškės Aidų prenumeratoras Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

LIETUVIAI! NEUŽMIRŠKIT

Petras PLUMPA,
Nijolė SADŪNAITĖ,
Sergėjus KOVALIOVAS,
Vladas LAPIENIS,
Balys GAJAUSKAS,
Viktoras PETKUS,
Petras PAULAITIS,
Antanas TERLECKAS,
Julius SASNAUSKAS,
Vytautas SKUODIS,
Povilas PEČELIŪNAS,
Povilas BUZAS,
Anastazas JANULIS,
Algirdas STATKEVIČIUS,
IR KITI

neša nelaisvės pančius, kad tu galėtum laisvai gyventi ir tikėti!

Brangaus sūnaus A. A. Aldo GAIDELIO tragiškai žuvusio 1979 m. rugpiūčio 5 d. skaudžiam atminimui:

Mylimas sūnau, Tu palikai šitą žiaurų pasaulį, bet amžinai gyvas mano širdyje.

Tavo motina

Mano brangiai draugei

A. + A. BRONEI ŠILVIENEI

tragiškai žuvus, nuoširdžiai užjaučiu jos šeimą ir kartu lieku liūdesyje.

Elė Wesola

A. + A. BRONEI ŠILVIENEI

tragiškai mirus, kartu su Melbourne esperantininkais giliai liūdimė ir reiškiame nuoširdžią užuojautą jos plačios šeimos nariams.

N. Butkūnas

A. A. EMILIJAI KIMENIENEI

mirus, jos dukrą Alę Šabrinskienę ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Sale Seniūnijos lietuviai

PADĖKA

Mano mylimai žmonai A. A. Onai KOŽIKIENEI mirus, nuoširdžiai dėkoju visiems ir kiekvienam asmeniškai, kas šiose skausmo valandose išreiškė užuojautą kortelėmis ar žodžiu, visiems dalyvavusiems laidotuvsė šv. Teresės bažnyčioje, šv. Mišiose meldžiantiems už jos vėlę ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

vyras Juozas Kožikas

Sol. Praurimės Ragienės koncertas

Melbourne

Naujos viešnios solistės iš Amerikos Praurimės Ragienės dainų pasiklausyti liepos 20 d. popietę prisirinko apypilnė Lietuvių Namų salė, nes buvo gera reklama. Nemaža lietuvių buvo iš Geelongo, Morningtono. Solistę scenoje pristatė Bendruomenės pirm. Alb. Pocius. Viešnia solistė scenon žengė pasipuošusi puikia rusva suknia (antrojo dalyje žalsva) kartu su iš Adelaidės atskridusia pianiste Nemira Masiulyte.

Solistė pirmoje koncerto dalyje padainavo dešimt dainų. Visos jos naujos dainos, lietuvių kompozitorių kūriniai: Užnemuniečių daina, Kur banguoja Nemunėlis, Kaip tave man pavadinat, Prie jūros, Beržui berželiui, Daina, Muzika ir gėlės, Daug pavasarių, Akimis tau parašysiu, Atsiminimas, Giesmė kunigaikštienės Birutės garbei. Siomis visomis dainomis solistė ypač pasižymėjo labai aiškia ir tikslija diktacija, pilnai išdainuodama kiek vieną žodį, nors melodijos viena nuo kitos nedaug kuo skyrėsi, bet jos visos savo turiniu buvo gražios ir mielos, publikos šiltai priimtos.

Po pertraukos solistė padainavo komp. V. Jurgučio penkių dainų ciklą: Mergaitė namų šešėliuose, austrų komp. E. Korngold Marie-

tos dainą iš jo plačiai žinomos operos Mirės Miestas ir italų komp. Donizzetti - Namelis ir Ratelis. Publikai nenustojus ploti, dar iškvieta padainavo Br. Jonušo - Vėl sakysiu, nei aš laumė, nei čigonė, bet užburt tave galiu ir O. Metrikenės Gegutė, čia gražiai sučiulbėdama. Pastarosios dainos buvo gyvesnės, linksmos ir susilaukė daugiausia ovacijų.

Bendruomenės pirm. Alb. Pocius iškvieta solistę ir pianistę į sceną, joms nuoširdžiai padėkojo už gražias lietuviškas dainas, o Aldona Butkutė ir Frida Savickienė jas apdovanojo gėlių puokštėmis. Bendruomenės pirmininkas solistei dar įteikė gražią kengūriukę.

Po koncerto Jubiliejinėje salėje kavutę paruošė Socialinės Globos Moterų draugija, kurios metu solistė pasirašinėjo ant savo įdainuotos plokštelės, kurias lietuviai visas išpirkto, ką buvo atsivežusi.

PD

KAS TIKI Į KOMUNIZMĄ

"News Weekly" liepos 9 d. laidoje Simui Kudirkai skiria ištisą skiltį, pateikia jo istoriją ir jo kalbas. Apie Maskvos olimpiadą Simas čia pasakė: "Yra gėda gražiam, laisvam kraštui siųsti sportininkus į Maskvą. Jūs žaidžiate pavojingą žaidimą su Kremlium. Atsiminkit - Kremlius niekadus nemiega!" Paklaustas ar Sovietuose paprasti žmonės tiki į komunizmą, Simas Kudirka atsakė: "Sovietuose yra neišmanančių ignorančių, perplautais smegenimis pionierių, bet net pusė KGB netiki komunizmu, bet jie saugume yra dėl tarnybos. Į komunizmą tiki tik žmonės Vakaruose".

● Brazilijos spauda vieningai iškelia Jono Pauliaus II apsilankymo reikšmę šio krašto ir visos Pietų Amerikos ateičiai. Apie Brazilijos problemas popiežius kalbėjo visu tvirtumu, tiek kreipdamasis į krašto prezidentą, tiek lankydamas barakuose įsikūrusius skurdžius. Brazilijos profesinių sąjungų pirm. Kok pareiškė, kad Šv. Tėvo socialinė programa pateikia naują kelią socialinėm problemom. Tas naujas kelias yra priešingas komunizmui, norinčiam socialinius santykius tvarkyti prievarta

ADELAIDĖS LK CENTRO SALĖJE ĮVYKSTA

TĖVIŠKĖS AIDŲ

BALIUS

Rugpiūčio 2 d., šeštadienį.

Keletas balius staigmenų: Baliuje pirmą kartą šokiams gros "Žilvino" ansamblio orkestras, bus "iškepta" Spaudos Antis. Baliui maistą paruos LK Moterų Draugija. Žemiškais nektarais aprūpins A. Morkūnas.

Bilietai \$ 6. Pensininkams ir moksleiviams \$ 4.

Staliukus užsisakyti pas V. Venciu, telef. 276 9957, arba T. Gasiūnienę, telef. 45 2019.

Dėl lietuviškos spaudos knygnešiai mirė Sibire, dėl jos gal verta ir mums vieną vakarą palikti televizorių.

Kviečiame visus pavasariškai praleisti žiemos vakarą baliuje.

Parapijos Taryba

ADELAIDE

Tinklinis

Moterys kurios žaidžia State League Reserve, nugalėjo latves ASK geru žaidimu: Vytis - ASK 15-5, 15-13, 15-5, 15-6.

Darbštus tinklinio vadovas ir moterų treneris Alius Daniškevičius daug pasidaravo su šia komanda ir net pasiekė pusfinalines rungtynes, bet čia, žaidžiant prieš labai stiprias australes Campbelltown Cheetahs, Vytietės pralaimėjo, kovodamos ryžtingai penktame sete šiuo rezultatu: Vytis - Cheetahs 19-17, 5-15, 15-11, 8-15, 10-15. Už komandą žaidė trys sesutės - Regina, Irena, Rita Rupinskaitės, Emilija Daniškevičienė, Laima Visockaitė, N. Opulskytė, Sandra Bernaitienė. Rita Rupinskaitė trumpam laikui išvyksta mokytojauti į Cummins provinciją. Sėkmės jai "buše".

Vyties jaunieji krepšininkai žaidžia Districto komandose: Petras Urnevičius ir Algis Vieraitis. Adelaidės jungtinėje Latvių - lietuvių komandoje ir Jonas Ignatavičius North Adelaide. Visi jaunuoliai daugumoje yra pagrindiniuose penketukuose. Virginija Juciūtė, Regina Rupinskaitė žaidžia moterų div. I komandoje, Adelaidės klube, Pietų Australijos aukščiausioje lygoje.

Edas

VITALIO ŽUKAUSKO
VAKARAI

Iš Amerikos atvyksta garsusis lietuvių humoristas Vitalis Žukauskas. Jo "Vieno žmogaus vakarai" vyksta rugpjūčio mėnesį: Geelonge 9 d. šeštadienį, Melbourne 10 d. sekmadienį, Adelaidėje 16 d. šeštadienį, Sydnejuje 23 d. šeštadienį ir Brisbanėje 24 d. Jis kalba, šoka, dainuoja, groja nematomais instrumentais, visa tai nuspalvindamas gyvu sąmojumu. Nepraleiskime progos gardžiai pasijuokti!

LATROBE VALLEY

MIRĖ E. E. KIMĖNIENĖ

Kaip mielą dovaną palikusi Negėstančius mums prisiminimus, Tu išėjai, tyli, miela, šviesi, Ir nesugrįšai niekad jau pas mus.

Liepos 15 d. Moe mirė ir ten pat, dalyvaujant gausiam palydovų būriui, liepos 18 d. su liuteroniškomis apeigomis palaidota Emilija Emma Kimėnienė, 89 metų amžiaus, didžiame liūdesy palikdama savo dukrą Alviną, žentą Servacijų Sabrinską, du vaikaičius, JAV dvi seseris ir Vokietijoje artimų giminių. Lietuvių vardu su velione atsisveikino E. Eskirtienė, S. A. Sabrinskų šeimai reikdama užuojautą ir ant karsto užberdama Lietuvos žemės žiupsnelį.

E. E. Kimėnienė buvo gimusi Kursėnuose, I Pasaulinį karą ir bolševikų revoliuciją su šeima praleidusi Rusijoje ir Sibire. Grįžus į nepriklausomą Lietuvą, 1928 m. mirus jos vyrui nelengva jai buvo vienišai rūpintis šeimos auklėjimu ir mokslinimu. 1949 m. su dukra ir žentu atvykusi Australijon ir iki mirties gyvenusi prie šeimos Latrobe Valley, Moe.

Daug kas čia ją pažinojo, kaip mielą ir visiems paslaugią senutę, sveikesnei esant, talkinusią ir vietos lietuvių religinių bei tautinių renginių metu paruošiant maistą bei kt. Buvo šviesi, dievota, pamaldi, dažnai skaitydama Šventąjį Raštą, dalyvavdama liuteronų pamaldose, mielai domėdamasi ir Tėviškės Aidais. Jai, kaip amžiumi vyriausiajai Newborough liuteronų garbės parapijietei, grįžus iš kapinių laidotuvių palydai, parapijos rūpesčiu buvo suruoštos šermenys.

Amžinąjį atilsį suteik jai, gerasis Viešpatie. -jms-

= Klaipėda. Klaipėdos tikintieji (ypač jaunimas) adoracijos metu kalba rožančių, prašydami Marijos, kad bedieviai sugrąžintų iš jų atimtą bažnyčią. Stai Rožančiaus intencijos maldelė: "Švč. M. Marija, meldžiame Tave, kad mums būtų leista, visos mūsų tautos pastatytose Taikos Karalienės šventovėje garbinti Dievą, melstis už taiką visame pasaulyje ir visų išganyką, kad šioje šventovėje prie Baltijos jūros žmonės rastų dvasinės atgaivos ir ji būtų visuotinės taikos švyturiu".

Džiugo Tuntas

Tunto štabo posėdis vyko pas dvasios vadovą kun. P. Dauknį Parapijos Namuose liepos 17 d., dalyvavo 14 skautų vadovų. Tuntininkas s. H. Antanaitis pranešė apie skautų vadovams organizuojamus Ažuolo - Gintaro kursus, kurie vyks šalia Rajoninės stovyklos sausio 2-12 dienomis. Savo tunto kursantams štabas nutarė iš tunto kasos apmokėti tris ketvirčius stovyklavimo mokesčio. Rajoninę stovyklą ruošia Adelaidės Vilniaus tuntas ir jau turi sudaręs stovyklos ruošimo komitetą. Iš Džiugo tunto nevykstantiems į Rajoninę stovyklą, prie Melbourne bus suruošta 3 ar 4 dienų stovykla, kuri prasidės apie sausio 15 d. Džiugo tunto turtas - palapinės, irankiai yra Melbourne Lietuvių Namuose ir tas turtas apdraustas, bus apdrausti ir tunto skautai iškylų bei stovyklų metu. Draugininkai pranešė apie savo draugovių veiklą, kas daroma ir kaip atliekama programa. Draugovių sueigos vyks ta Melbourne Lietuvių Namuose kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį. Jų metu atskiros draugovės padaro ir iškylų. Tunte yra registruota 120 skautų ir skaučių, dar apie 30 yra neregistruoti. Kapelionas kvietė vyresniusius - jūros budžius, skautus vyčius, vyr. skautes dalyvauti Pavergtųjų Tautų Ekumeninėse pamaldose St. Patrick katedroje liepos 27 d. 3 val. p.p., tos iškilmės padaro didelio išpuošio. Po posėdžio prie arbatėlės dar aptarta ir daugiau skautiškų reikalų. PD

Laiškas Redakcijai

DIDŽ. GERBIAMAS KUNIGE
REDAKTORIAU,

Labai dėkui už gražų įvertinimą mano dainų, deklamacijų koncerto "Tėviškės Aidų" puslapiuose. Liksiu dėkinga visiems, kurie bent kuo prisidėjo prie koncerto suruošimo ir džiaugiuosi turėjusi progą su lietuvišku dailiuoju žodžiu ir daina aplankyti Australijos lietuvių.

Linkiu Jums sveikatos, ištvermės bei visokeriopos sėkmės visuose Jūsų darbuose.

Garbė Jėzui Kristui!
Jūsų — El. Blandytė
Čikaga

PADEKIME LIETUVOS
KRIKŠČIONIMS, KURIE
KENČIA UŽ TIKĖJIMĄ!

PARDUODAM, talsom ir įrengime įvairius spalvotos televizijos aparatus, automobilių radijo ir kasetes, HI FI Stereo aparatus ir CB radijo.

ASTRON ELECTRONIC SERVICES PTY. LTD.

29 Camdon St. Pascoe Vale Vic. 3044.
J. KRASAUSKAS Telefonas 354 5059

pavergtąje Lietuvoje

= Alytus. 1979 m. gruodžio 27 d. vėlai vakare apie 22 val. buvo bandoma padegti Alytaus II bažnyčią, tam tikslui naudojant chemikalus. Ir tik atsitiktinumo dėka gaisro židinyje buvo nuslopintas. Kaltininkai atpažinti ir perduoti milicijai. Tai ateistinio auklėjimo sugadinti 17-18 metų paaugliai, šiais metais jau bene penktą kartą bandę įsiveržti į bažnyčią.

= Telšiai. Telšių rajono kapų sargams yra įsakyta registruoti ar laidotuves dalyvavęs kunigas. Registruoti įsakė Telšių buitinio aptarnavimo kombinato direktorius Zusmanas Sapiro. Registruojama jau keli metai. Aišku, kad šios žinios reikalingos ne buitiniam aptarnavimui.

= Vilnius. 1980 m. vasario 21 d. į Sv. Teresės bažnyčią Vilniuje buvo susirinkusi didžiulė tikinčiųjų minia ir apie 60 kunigų: dalis iš Vilniaus arkivyskupijos, o kiti iš įvairių Lietuvos vietovių. Per pamaldas buvo meldžiamasi už Tautos blaivumą. Dauguma pamaldų dalyvių padarė abstinencijos arba blaivybės pasiryžimus. Sveikintina vilniečių kunigų iniciatyva taip gražiai pasitarnaujanti blaivybės sąjūdžiui.

= Tryškiai (Telšių raj.). Jau dešimt metų didelėje Tryškių parapijoje nebuvo vaikų pirmosios Komunijos, bažnyčia avarinėje būklėje - jau dvidešimt metų niekas nedažoma ir neremontuojama. Klebonas Henrikas Sirtautas liepia tėvams vaikų nesivesti į bažnyčią, nes tai draudžia įstatymai.

= Šiauliai. 1980 m. pradžioje Šiauliuose buvo tardomi žmonės, dalyvavę maldingoje kelyje į Šiluvą. Pavyzdžiui, pas Bronių Krumelį prisistatė saugumietis ir kamantinė jo sūnų, kodėl jis važiuavęs į Šiluvą, ką savo mašinoje vežęs, kas maldingą kelią organizavęs ir kt.

= Aduškiečiai (Svenčionių raj.). 1979 m. lapkričio 15 d. Helsinkio grupės narys kun. Bronius Laurinavičius pasiuntė TSRS Generaliniam Prokurorui pareiškimą apie Angelės Ramanauskaitės teismą Astravė, kuriame reikalauja, kad būtų panaikinta Astravo teismo sprendimas, nes Ramanauskaitė, pamokydama vaikus apie Dievą, nenusikalto nei tarybiniais, nei tarptautiniais įstatymais. Pareiškime išsamiai nušviesta teismo komedija, skirta užgniaužti bet kokią religinę ir tautinę mintį Baltarusijos lietuvių tarpe.

LKB Kronika Nr. 42

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 7% metinių palūkanų, už terminuotus indėlius 10% (nemažiau \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo t.y. birželio 30 d., už atsilmtus term. ind. metų begyje - 4%), už įnašus (shares) iki 10% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 15.000 įkeičiant nekil. turta, iš 11%, asmenines paskolas iki \$ 5000 su garantuotojais iš 12% iki \$ 2000 be garantijos iš 13%. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. pp. Lietuvių Namai, 6 Eastray St., Norwood.

Pašto adresas: "TALKA", Lietuvių Namai, 6 Eastray St. Norwood, SA. 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubu patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.